

Gestelde vragen en antwoorden tijdens livestream Affectieschade d.d. 22 juni 2020

Vraag:

Eigen schuld en affectieschade.

De sheet over eigen schuld gaat over eigen schuld van de naaste.

Als er ook eigen schuld speelt bij het slachtoffer, kan er dan sprake zijn van dubbele eigen schuld (cumulatief)?

In theorie is dat inderdaad denkbaar, omdat je de verweermiddelen die de dader naar de overledene/gekwetste heeft ook hebt tegenover de naaste (art. 6:107 lid 5 en 6:108 lid 5 BW). Wel moet van die eigen schuld niet te veel worden verwacht vanwege de vermoedelijk ook bij affectieschade geldende billijkheidscorrectie (vgl. HR 10 juli 2015, HR:2015:1873).

Vraag:

Hoe vast moet staan dat iemand blijvend ernstig letsel heeft? Verschillende uitkomsten in lagere rechtspraak. Hoe komt dit overeen met het doel om het een praktisch hanteerbare regeling te laten zijn?

Dat komt slecht overeen. De strafrechter zou hier zorgvuldiger mee moeten omgaan en zorgvuldiger moeten motiveren waarom sprake is van affectieschade en van ernstig en blijvend letsel. Het in de parlementaire geschiedenis genoemde houvast is immers 70 % blijvende invaliditeit. Bij minder blijvende invaliditeit kan ook wel sprake zijn van ernstig en blijvend letsel – de parlementaire geschiedenis noemt een aantal zeer ernstige letsels (o.a. geheel verlies om te kunnen spreken), maar zowel het leven van de benadeelde moet volledig op zijn kop zijn gezet. Gezien ook het gegeven richtsnoer van 70% moet voor ernstig letsel toch wel sprake zijn van een zeer hoog percentage blijvende invaliditeit.

Vraag:

Een van de doelen van de wet affectieschade is het voorkomen van lastige en gevoelige (onsmakelijke) discussies. Voor broers en zussen geldt dat zij moeten aantonen dat zij een bijzondere affectieve relatie hebben.

Levert dit juist niet gevoelige en lastige discussies op?

Zeker, daar ben ik bang voor. Hoe moet een verzekeraar bewijzen dat broer en zussen ‘slechts’ normaal met elkaar konden opschieten en niet zo’n hechte band hadden dat zij niet onder de hardheidsclausule vallen? Dat gewoon stellen levert een onsmakelijke discussie op – hoe veel hielden ze dan van elkaar? – en bovendien is niet onderbouwd stellen tegenover de gemotiveerde stelling van een eiser(es) dat sprake was van een zeer hechte relatie waarschijnlijk een onvoldoende gemotiveerd verweer. De rechter moet zeer terughoudend zijn bij het toepassen van de hardheidsclausule. Niet voor niets heeft de minister tijdens de parlementaire behandeling opgemerkt dat de hardheidsclausule alleen mag worden toegepast in zeer uitzonderlijke sprekende gevallen.

Overigens biedt het Schadefonds Geweldsmisdrijven wel een vergoeding voor affectieschade voor broers en zussen.

Vraag:

Wat zijn kenmerken voor een nauwe hechte relatie?

De parlementaire geschiedenis merkt daarover op “in een zodanige relatie staat tot het slachtoffer dat uit de eisen van redelijkheid en billijkheid volgt dat hij al ‘voldoende nauwe relatie wordt aangemerkt. Het komt aan op de feitelijke verhouding en de omstandigheden van het geval, zoals ‘de intensiteit, de aard en de duur van de relatie.’ Helaas geeft de parlementaire geschiedenis dus maar beperkt houvast., zie verder Lindenbergh, VR 2018/156.

Vraag:

Kunnen ook hulpverleners die PTSS oplopen door de confrontatie met de ernstige gevolgen van een geweldsmisdrijf shockschade vorderen?

Theoretisch is dit denkbaar. Dan moet natuurlijk wel voldaan zijn aan de criteria van shockschade.